

NYHETER OM EU

NYHETSRESEN FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ JULI 2009

Tysklands godkännande av Lissabonfördraget suspenderas

Den tyska författningsdomstolen i Karlsruhe stoppar ratificeringen av Lissabonfördraget. Själva fördraget står visserligen inte i konflikt med den tyska grundlagen, men domstolen kräver en inhems lag som stärker det egna parlamentets medverkan. En sådan lag ska nu snabbbehandlas i parlamentet. Det tyska parlamentets två kamrar, förbundsdagen och förbundsrådet, röstade med överväldigande majoritet för Lissabonfördraget förra året, men det slutgiltiga steget i ratificeringen, en underskrift av förbunds-presidenten Horst Koehler, har inte kunnat tas på grund av parlamentets godkännande av Lissabonfördraget överklagades av vänsterpartiet Die Linke och två kristdemokratiska parlamentariker, CSU:s Peter Gauweiler och CDU:s Willy Wimmer. De menar att Lissabonfördraget på olika sätt strider mot landets författning, bland annat genom att för mycket makt förs över till EU och Bryssel.

Författningsdomstolen, Bundesverfassungsgericht, anser i sitt utslag den 30 juni att Lissabonfördraget i sig inte står i strid mot den tyska grundlagen (Grundgesetz). Däremot måste lagen som föreskriver vilken delaktighet som det tyska parlamentet ska ha i EU-angelägenheter skrivas om innan fördraget kan godkännas.

– Den tyska författningen säger ja till Lissabonfördraget, men på nationell nivå måste parlamentet ha ett starkare inflytande i EU-frågor, säger författningsdomstolens vice ordförande Andrew Vosskuhle, enligt nättidningen EUObserver.

Författningsdomstolen konstaterar i det 147-sidor långa avgörandet att Lissabonfördraget inte ändrar EU:s karaktär som "statsförbund": EU blir inte någon superstat och dess befogen-

het att inom ett antal avgränsade områden utöva makt härrör även i fortsättningen från medlemsstaterna. Samtidigt pekar domstolen på svårigheten att avgöra exakt vad dessa avgränsade områden omfattar eller med andra ord, vad EU fått till uppgift att göra. Det förtydligas också att Lissabonfördraget inför nya bestämmelser som ger upphov till sådana frågor. Enligt författningsdomstolen är denna oklarhet acceptabel under förutsättning att EU:s institutioner inte missbrukar sitt ansvar och utnyttjar sin befogenhet till att göra mer än vad medlemsstaterna avsett. För att den fortsatta integrationen inte ska skena iväg utom kontroll för de demokratiska instanserna krävs att de ges förstärkta kontrollmöjligheter. Utan förbättrad parlamentarisk kontroll riskerar demokratin att urholkas, anser domarna i Karlsruhe.

Författningsdomstolen kräver specificerade förbättringar av den nationella lagstiftning som reglerar Tysklands EU-medlemskap som säkerställer att de "luckor" som Lissabonfördraget lämnar öppna vad gäller nationella parlaments kontroll och inflytande stängs igen. Av störst betydelse bland dessa luckor är Lissabonfördragets regler för framtida ändringar av EU:s fördrag.

Om Lissabonfördraget börjar gälla finns det två möjligheter att ändra fördragets regler för beslutsfattande i EU utan att sammankalla en ny regeringskonferens (så kallade passarer eller, övergångsbroar). Dels kan ministerrådet gå från enhällighet till kvalificerad majoritet, dels kan EU-parlamentet bli medbeslutande där det tidigare var rådgivande. Sådana ändringar kräver enhällighet i Europeiska rådet och EU-parlamentets samtycke. Om ett av de nationella parlamenten inom sex månader

invänder mot att ändra beslutsfattandet ska Europeiska rådet inte anta ändringen.

När det gäller passarellerna kommer den tyska författningsdomstolen med samma invändningar som varit aktuella i Tjeckien att det nationella parlamentet ska få ta ställning innan regeringen eventuellt ändrar Lissabonfördragets regler kring vetorätten.

Uppenbarligen kom inte författningsdomstolens utslag som någon överraskning för den tyska regeringen. En plan B sattes omedelbart i verket. Förbundskansler Angela Merkels ambition är att de förändringar som författningsdomstolen kräver i tysk lag ska kunna ske under innevarande mandatperiod, dvs. före det tyska valet den 27 september. Förbundsdagen ska extrainkallas till den 26 augusti för att ta del av ett nytt lagförslag som förstärker det parlamentariska inflytandet över de områden som rör EU. En omröstning om lagförslaget planeras till den 8 september och därefter ska den gå vidare för beslut i förbundsrådet där delstaternas representanter sitter den 18 september, rapporterar nätsajten Spiegel Online. Sveriges statsminister Fredrik Reinfeldt, som sedan den 1 juli är ordförande i EU, säger i ett pressmeddelande att "det är glädjande att den tyska författningsdomstolen [...] slagit fast att Lissabonfördraget är förenligt med den tyska grundlagen. Vi har nu tagit ytterligare ett steg på vägen mot ett ikraftträdande av fördraget". Förutom Tyskland återstår tre länder som ännu inte har ratificerat Lissabonfördraget. I Polen och Tjeckien väntar de EU-skeptiska presidenterna Lech Kaczyński och Vaclav Klaus med sina påskrifter i hopp om att irländarna i höst i en andra folkomröstning återigen ska säga nej.

21 miljoner arbetslösa i EU

Eurostats senaste arbetslöshetssiffror visar att i maj var 21,5 miljoner EU-medborgare arbetslösa. Av dessa befinner sig cirka 15 miljoner i eurozonen. Spanien toppar arbetslöshetslistan med 18,7 procent för maj månad, medan siffran för motsvarande period 2008 var 10,5 procent. Andra EU-länder med hög arbetslöshet är: Irland med en arbetslöshet som ökat från 5,5 procent till 11,7 procent. Estland från 3,9 procent till 15,6 procent. Lettland från 6,1 procent till 16,3 procent. Litauen från 4,7 procent till 14,3 procent.

Länder som har klarat sig bäst är bland annat Tyskland vars arbetslöshet i stort är oförändrad. Arbetslösheten uppskattades till 7,4 procent i maj 2008, medan dagens motsvarande siffra är 7,7 procent. Ytterligare länder som har lyckats hålla arbetslösheten i schack är Holland, vars arbetslöshet var 2,8 procent i maj 2008, och 3,2 procent i maj 2009. Likaså Österrike vars arbetslöshet var 3,6 procent i maj 2008 och 4,3 procent i maj 2009.

Tyskar tycker Lissabonfördraget är dåligt

Den 9 juli publicerade den tyska konservativa dagstidningen Die Welt resultatet av en läsarenkät som gällde Lissabonfördraget. Vad tycker ni om EU:s reformfördrag? 7.650 personer svarade på frågan. Tio procent tyckte att det var bra och viktigt för Europa. 12 procent tyckte att fördraget var i princip bra men hade svaga ställen. 16 procent menade att det måste omarbetas rejält. 63 procent tyckte att fördraget var dåligt och borde förkastas.

Klart för försvarsavtal mellan USA och Sverige

Regeringen ger klartecken för ett försvarssamarbete mellan Sverige och USA. Svensk personal ska utbildas och certifieras av amerikanska Joint Forces Command. Det handlar om eldledare för attackflyg vid A9 i Boden som ska certifieras för att leda flygunderstöd i internationella insatser i samarbete med bland andra USA, Storbritannien, Australien och Holland.

Utbildningen motsvarar Natostandarder, enligt Försvaret. Genom en certifiering kommer Sverige att ha en utbildning som åtnjuter internationell acceptans. Sverige ska exempelvis kunna bidra med eldledare för attackflyg inom ISAF:s insatser i Afghanistan.

Vid regementet A9 i Boden sker redan i dag militär utbildning i samarbete med Norge och Storbritannien enligt Natostandarder.

EU-beslut blir svenska lagar

Vid halvårsskiftet började många nya lagar att gälla i Sverige. Många av lagarna har sitt ursprung i EU-beslut. Från den 28 juni är det obligatoriskt med fingeravtryck i EU-ländernas pass. Fingeravtrycken lagras i ett datachip i passen. Utfärdade pass fortsätter att gälla tills giltighetstiden gått ut. Insättningsgarantibeloppet ändrades den 30 juni. Ändringen beror på en ändring i EU:s direktiv om system för garanti av insättningar. Det innebär att bankkunder garanteras ersättning för insatta belopp upp till 500.000 kronor, alternativt 50.000 euro, om banken går i konkurs.

Från den 1 juni är det lättare för väktare från andra EU-länder att arbeta tillfälligt i Sverige. En förutsättning är att hon eller han uppfyller kraven för att få arbeta som väktare.

Kroatien tvingas vänta med EU-förhandlingar

Den infekterade gränskonflikten mellan Kroatien och Slovenien hindrar nu fortsatta förhandlingar om ett kommande EU-medlemskap för Kroatien, enligt ett uttalande från EU. Diskussionen som skulle hållas den 26 juni ställdes in och inget nytt datum gavs. Den 18 år långa gränskonflikten har stoppat Kroatiens medlemskapförhandlingar sedan december och Slovenien insisterar på att problemen måste lösas innan diskussionen kan fortsätta. Grälet handlar om en liten bit land och hav som länderna har tvistat om sedan 1991, då de blev självständiga från Jugoslavien. Slovenien blev EU-medlem 2004 och Kroatien hoppas att bli unionens 28:e medlemsland 2011; en tidsplan som nu kan vara hotad.

Vänstersocialisten Joe Higgins tar plats i Bryssel

Arbetarnas rättigheter är en fråga som den vänstersocialistiske EU-parlamentarikern Joe Higgins från Irland tänker driva i Bryssel och Strasbourg.

Joe Higgins föddes i grevskapet Kerry på Irland 1949. Han är sedan länge en av de mest framträdande EU-motståndarna på Irland och satt mellan 1997 och 2007 i det irländska parlamentet som representant för Socialist Party. Joe Higgins gjorde sig ett namn inom politiken genom att som ledamot i parlamentet i Dublin driva lokala frågor och arbeta på gräsrotsnivå. Han betraktar sitt nya uppdrag som "enbart en fortsättning av vad jag sysslat med hela livet".

Joe Higgins tänker avstå från större delen av sin lön som EU-parlamentariker och bara ta emot en lön som motsvarar genomsnittslönen på Irland. Resten tänker han skänka till partiet. I EU-parlamentet kommer han att tillhöra vänstergruppen GUE/NGL.

Ny EU-kritisk högergrupp i EU-parlamentet

Brittiska Tories har lyckats samla ihop tillräckligt många meningsfränder för att bilda en konservativ utbrytargrupp i EU-parlamentet. Gruppen, "European Conservatives and Reformists" (ECR), har 55 ledamöter från åtta länder och är klart EU-skeptisk.

ECR är framför allt en sammanslagning av medlemmar från det brittiska konservativa partiet, den tjeckiske presidenten Vaclav Klaus EU-kritiska parti ODS och det polska partiet Lag och rättvisa. Vidare har enskilda parlamentariker från Holland, Finland, Ungern och Lettland anslutit sig till partigruppen.

Den gemensamma nämnaren i gruppen är "Nej till Lissabonfördraget, nej till överstatlighet och nej till ytterligare steg mot en djupare EU-integration", men åsikterna går isär när det gäller fria handelsavtal och djupare samarbeten inom ramen för den inre marknaden, där det polska partiet Lag och rättvisa snarare förordar protektionism. ECR har utsett Timothy Kirkhope till gruppordförande.